



עפ"ג 64561/12/21 - נריה גילקרום נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לפני כבוד הנשיאה רויטל יפה-כ"ץ - אב"ד כבוד
השופט יואל עדן
כבוד השופט איתי ברסלר-גונן

15 יוני 2022

עפ"ג 64561-12-21

המערער:

נריה גילקרום
ע"י ב"כ עו"ד צפריר יגור

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ מיטל אולק אמויאל - פמ"ד

מהות הערעור: ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום באשקלון (כב' השופט ח' נחמיאס), בת"פ 49373-12-19 מיום 17/11/21.

פסק דין

השופט יואל עדן

כתב האישום המתוקן וההסדר

1. המערער הורשע, על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

על פי כתב האישום המתוקן, בין המערער למתלון אין היכרות קודמת, ובתאריך 24.12.19 בשעה 21:54, בסניף שופרסל, בקו הקופות ניטש ויכוח בין המערער למתלון, ולאחר דין ודברים בין השניים יצאו מהמקום, כשהמערער יוצא ראשון, והמתלון אחריו.

מיד ובהמשך למתואר, מחוץ למקום בנוכחות נוספים, בסמוך לרכבו של המערער, המשיכו המערער והמתלון את השיח ביניהם, במהלכו תקף המערער את המתלון בכך שנגח בראשו, בעט בגופו מספר פעמים וזאת תוך שבנו של המערער מנסה להפריד בין השניים.

במעשיו המתוארים של המערער, נגרמה למתלון חבלה של ממש בדמות פצע פתוח עמוק במצח.



2. הצדדים הגיעו להסדר, במסגרתו תוקן כתב האישום, הנאשם הודה בכתב אישום מתוקן, הורשע, ובין הצדדים לא היתה הסכמה עונשית. הנאשם נשלח לקבלת תסקיר שירות מבחן ללא התחייבות של המאשימה לאמץ את המלצות התסקיר. עוד הוסכם כי ניתן יהיה להציג סרטון ממצלמות האבטחה.

במסגרת הראיות לעונש הוגשו הרישום הפלילי של המערער (ת/1), הכולל עבירות של איומים (2 עבירות) ושלוש עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, ללא הרשעה, מבית המשפט לנוער.

תסקירי שירות המבחן

3. ביחס למערער הוגשו בבית משפט השלום חמישה תסקירים, מהם עולה כי המערער עלה לישראל בהיותו ילד, חווה קשיי קליטה ומבחינה תעסוקתית יש לו כעת עסק עצמאי מזה כ- 9 שנים, והוא עובד במקביל כשכיר.

המערער בתחילה לא הכיר בדפוסי ההתנהגות האלימים אצלו, ולא הביע חרטה. שירות המבחן ניסה לשלבו בטיפול קבוצתי, אך לאור מצב החירום התעכב הדבר, ותוך כדי מציין שירות המבחן כי המערער החל בשלב ראשוני של הכרה בחלקים תוקפניים. בהמשך, החל המערער להשתתף בקבוצה טיפולית, וצוין כי גם הוא ובת זוגו שולבו בטיפול, במרכז למניעת אלימות, לאחר שהמערער היה עצור בחשד כי נקט כלפיה באלימות. שירות המבחן העריך כי המערער מתחיל להתקדם בטיפול, ונכון להמשיכו במסגרת צו מבחן, והמליץ על הטלת עונש בעל אפיק שיקומי הכולל צו מבחן לשנה, ומאסר בעבודות שירות.

טענות הצדדים בבית משפט קמא

3. ב"כ המשיבה עתרו בבית משפט קמא לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 8 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל, ולהטיל ענישה ברף הגבוה בינוני של המתחם, מאסר על תנאי, פיצוי משמעותי לקורבן העבירה, התחייבות להימנע מביצוע כל עבירת אלימות וקנס.

ב"כ המערער ציין שהמערער אב לשלושה ילדים, וגר עימם בנה של אשתו מנישואים קודמים, והוא המפרנס היחיד העובד הן כשכיר והן כעצמאי על מנת לפרנס את משפחתו, והתבקש לתת בכורה לשיקולי השיקום. ב"כ המערער עתר להטלת מאסר מותנה לצד של"צ, וענישה נלווית, על מנת שהענישה תאפשר למערער להמשיך ולהשתקם ולהמשיך בטיפול. התבקש שלא להיעתר להמלצת שירות המבחן להטיל מאסר על דרך עבודות שירות.

בדבריו בבית משפט השלום אמר המערער ביחס לביצוע העבירה כי "ואמרתי אם הוא אני לא אתקוף אותו הוא יתקוף אותי...".



גזר הדין

4. בגזר הדין סקר בית משפט השלום את נסיבות ביצוע העבירה, ואת העובדה כי ממעשיו של המערער נגרמה למתלונן חבלה של ממש בדמות פצע פתוח במצחו. צוין כי בתחילה המערער לא תפס עצמו כבעל דפוסים אלימים, ושירות המבחן הצביע על סיכון משמעותי להישנות התנהגות אלימה בעתיד, אולם בהמשך ועם דחיית הדיונים וקבלת התסקירים, החלה בחינה ראשונית ביקורתית של המערער על התנהלותו, ובשלב מסוים החל בהשתתפות בקבוצה טיפולית, התקדמותו איטית, ושירות המבחן המליץ על ענישה בעלת אופק שיקומי.

בית משפט השלום חזה בסרטון וצוין כי עולה ממנו בבירור כי המערער לא התגונן אלא תקף את המתלונן, נגח בראשו ובעט בגופו מספר פעמים. צוין כי אין זו הפעם הראשונה שהמערער מסתבך בפלילים באיומים ותקיפות הגורמות חבלה של ממש, והגם שהעבר הפלילי ישן יחסית, לא ניתן להתעלם ממנו. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות עד 12 חודשי מאסר בפועל. נקבע כי לא ניתן לסיים את ההליך בענישה המומלצת ע"י שירות המבחן.

לאור כל האמור, גזר בית משפט השלום על המערער עונש הכולל 5 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים פיצוי למתלונן בסך 3,000 ₪, חתימה על התחייבות וקנס.

טענות הצדדים בערעור

5. הערעור מכון כנגד עונש המאסר בפועל, והמערער עותר להמירו במאסר על דרך עבודות שירות.

נטען כי לא ניתן המשקל הראוי לעובדה שמדובר באירוע בודד, החורג מאורח חייו של המערער, ולא היה כל תכנון מוקדם, וכך גם לא ניתן המשקל הראוי לעובדה שהמערער לא הפר כל תנאי מתנאי שחרורו, וחל בו שינוי חיובי תוך הבנה לצרכיו וטיפול בהתנהגותו באופן מעמיק.

נטען כי היה על בית משפט השלום לגזור את דינו של המערער לאחר קבלת חוות דעת מאת הממונה על עבודות שירות.

ביחס לדברי המערער בבית משפט השלום נטען כי המערער לא אומר שהוא אינו אשם, אלא הוא הסביר את הסיטואציה שאליה נקלע, ונטען כי גם בפני שירות המבחן לוקח המערער אחריות, המערער לא כפר בתיק ולא ניהל הוכחות, הוא בהחלט לוקח אחריות ומצר על המקרה.

המערער היה בעיצומו של טיפול ולכן שירות המבחן המליץ בנוסף לענישה בדמות עבודות שירות, גם על פיקוח והמשך טיפול.



במהלך הדיון הודיע ב"כ המערער כי שוחח עם המערער, והמערער מבקש לבצע עבודות שירות, וזאת אף אם בית המשפט יחליט על עונש גבוה מהחמישה חודשים שנגזרו עליו. לצד זאת, התבקש כי אם בית המשפט יבחר לעשות זאת, לא יוטל המקסימום של עבודות השירות האפשריים, הואיל והמערער אב לשלושה ילדים קטינים, והוא **"מוכן לעשות הכל כדי לא להיכנס לכלא כדי לשהות עם משפחתו ולפרנס אותם"**.

6. לטענת המשיבה האינטרס הציבורי הינו שלום הציבור, ההגנה שלו וכל אזרח ידע שהוא יכול להתהלך בבטחה ואין מקום למעשי בריונות כאלה. נטען כי המערער עם ההסתבכויות הקודמות שלו, נראה כי זו דרך חיים שבחר לעצמו. צוין כי בזמן שהתיק הנוכחי תלוי ועומד, המערער מבצע אלימות כנגד בת זוגו, ותלוי ועומד כנגדו תיק בעניין זה.

ביחס לתסקיר שירות המבחן, נטען כי אמנם מצוין כיוון חיובי, אך הכל התחלתי.

נטען כי בהתחשב בסוג העבירה, בנסיבותיה, בחומרה היתרה שיש בה, זו אינה עבירה המתאימה לעבודות שירות, ולא מדובר באדם נטול עבר פלילי.

7. בדיון בערעור ניתנה החלטה כי על הממונה על עבודות שירות להגיש חוות דעתה, ולאחריה יוכלו הצדדים להשלים טיעוניהם.

הוגשה חוות דעת חיובית מאת הממונה על עבודות שירות, לפיה המערער מתאים לביצוע עבודות שירות, במגבלות.

לאחר קבלת חוות הדעת הוגשה השלמת טיעון על ידי ב"כ המשיבה, במסגרתה נטען כי נסיבות ביצוע עבירות שעניינן אלימות רחוב קשה על רקע מריבה בסופרמרקט, כשלמערער עבר פלילי הכולל עבירות אלימות, והתסקיר מלמד על הליך טיפולי אשר בראשיתו, לצד עבירת אלימות נוספת של המערער כלפי בת זוגו תוך כדי הליך, אלו מחייבים ענישה הכוללת מאסר של ממש. ועוד נטען כי מתחם העונש ההולם אשר נקבע ע"י בית משפט השלום אינו משקף נכוחה את נסיבות ביצוע העבירה, שיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים, והמשיבה עומדת על ענישה הכוללת מאסר של ממש.

בתשובת ב"כ המערער צוין כי העבירה בוצעה בשנת 2019, המערער הודה מיד ונטל אחריות, תסקיר שירות המבחן בכללותו חיובי, וכולל המלצה לעבודות שירות והמשך הליך טיפולי, ולבד משיקולי גמול לא תצמח תועלת חברתית בהכנסת המערער בין כותלי הכלא, ושיקומו ותרומו בביצוע עבודות שירות עדיפים לחברה ולמערער, ולאור כל האמור, עותר המערער לגזור עונש מאסר בדמות עבודות שירות.

דיון והכרעה

8. לאחר בחינת העבירה בנסיבות ביצועה, מכלול נסיבותיו של המערער, תסקירי שירות המבחן, גזר הדין וטענות הצדדים, המסקנה הינה, לא בלי התבלטות, כי יש להמיר את עונש המאסר בפועל בעונש של מאסר על דרך עבודות



שירות, תוך הגדלת משך עבודות השירות, על בסיס ההסכמה אשר ניתנה ע"י המערער לכך.

העבירה אשר ביצע המערער חמורה, ונסיבות ביצועה חמורות. בשל ויכוח של מה בכך, נוקט המערער באלימות כלפי המתלונן, נוגח בראשו, בועט בגופו, וגורם לו לחבלה של ממש בדמות פצע פתוח עמוק במצח.

מצפיה בסרטון עולה כי המערער, כפי שציין בית משפט קמא בגזר הדין, אינו מתגונן כלל, והסיטואציה הנחזית אינה מאפשרת כל פרשנות הקרובה לכך. החל מנקודת הזמן 08:29 בסרטון המצלמה החיצונית 1, נראה בבירור כי המערער תוקף בידיו וברגליו את המתלונן אשר מנסה להתרחק ממנו ומתגונן מפניו. בהקשר זה העולה מהסרטון גם שולל לחלוטין טענות שהועלו על ידי המערער ואשר היה בהן כאמור בעייתיות בקבלת האחריות.

יש ממש בטיעוני ב"כ המשיבה על כי מענה עונשי ראוי לעבירות שכאלו, נכון הוא שכלול מאסר בפועל, וכי קיים אינטרס ציבורי להבטיח את שלום הציבור ושליטת מעשי בריונות שכאלה.

בעברו של המערער עבירות איומים ואלימות, אולם, עבירת האיומים האחרונה הינה מ - 2016 וזאת שקדמה לה מ - 2003. כמו כן, לאחר שבתחילה עלתה בעייתיות בשאלת קבלת האחריות, מהתסקירים המתקדמים יותר, ובפרט מהתסקיר האחרון, עולה כי המערער מבין את משמעות מעשיו, ואף החל בהליך טיפולי.

לצד זאת, אין להתעלם ממכלול הנסיבות העולות מהתסקירים ומהטענות אשר נטענו בבית משפט השלום ובפנינו.

העבירה בוצעה בתאריך 14.12.19, ויש לתת משקל גם לחלוף הזמן.

לצד חומרת האירוע המפורט בכתב האישום, יש להביא את ניסיונו של המערער לפרנס את משפחתו, היות המשפחה תלויה בעבודתו, ואת תחילתו של התהליך הטיפולי, כמתואר לעיל.

כל אלו מביאים למסקנה כי ניתן לקיים איזון ראוי בין הצורך במענה עונשי ראוי לעבירת אלימות זו, לבין הנסיבות האישיות והמשפחתיות של המערער, וליצור תמהיל עונשי - שיקומי, על דרך של הטלת מאסר אשר יכול וירוצה בעבודות שירות, אולם, למלוא פרק הזמן האפשרי, וזאת לצד צו מבחן למשך שנה לפי המלצת שירות המבחן, להמשך ההליך הטיפולי.

ההחמרה בפרק הזמן של ריצוי עבודות השירות, אשר ניתנה לכך הסכמה במהלך הדיון בערעור על ידי המערער ובא כוחו, מאזנת בין ההקלה אשר יש באי שליחת המערער לריצוי המאסר מאחורי סורג וברית, לבין הצורך בענישה מוחשית.

בכך, יש כדי מתן מענה עונשי אשר מבחינת משכו מחמיר יותר, ומנגד, מאפשר הוא הליכי שיקום.



צוין לעיל, כי החלטה זו לא בלי התלבטות באה, וזאת לאור כך שהמעשה אשר בוצע ע"י המערער חמור, ולאור כך שגם נפתח הליך נוסף בגין עבירת אלימות כנגד בת זוג, תוך כדי ההליך הנוכחי.

לא ניתן להתעלם מעבירת האלימות הנוספת אשר בגינה הוגש כנגד המערער כתב אישום, אולם לצד זאת יש לזכור כי ההליך שם עודנו מתנהל.

בהעדר הסכמה להארכה משמעותית של משך המאסר אשר ירוצה בעבודות שירות, לא היה ניתן להיעתר לבקשה המקורית בערעור, להמרת עונש חמשת חודשי המאסר בעבודות שירות, שכן בכך לא היה כדי מענה ראוי לעבירה החמורה, גם בהינתן העבר הפלילי הרלבנטי והעבירה הנוספת כאמור.

ההימנעות משליחת המערער למאסר מאחורי סורג ובריא, הינה בעיקר לאור הנסיבות האישיות והמשפחתיות שלו, ומשיקולי שיקום הקשורים בכך שהוא מפרנס את המשפחה, ארבעה ילדים, ובעל עסק עצמאי ובמקביל גם עובד כשכיר. אך משיקולי שיקום אלו, מצאנו מקום לקבלת הערעור, ביחס לאופן ריצוי המאסר, אך מנגד, להחמרה במשך התקופה.

סוף דבר

9. אשר על כן, אנו מורים כי חלף מאסר למשך 5 חודשים אשר הוטל על המערער, ירצה הוא מאסר למשך 9 חודשים, וזאת בדרך של עבודות שירות.

מובהר למערער כי מחובתו לבצע את עבודות השירות, וככל שלא יעשה כן, ניתן יהיה להפקיען, ומשיופקעו ירצה הוא את המאסר אשר מוטל כעת, בפועל.

ניתן בזה צו מבחן למשך שנה, כנגד המערער, במסגרתו ימשיך המערער בהליך הטיפול שהחל בו בשירות המבחן.

מובהר למערער כי הפרת צו המבחן יכול ותביא לגזירת דינו מחדש.

המערער יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 16.8.22 כמפורט בחוות דעת הממונה.

**ניתנה היום, ט"ז סיוון תשפ"ב, 15 יוני 2022, במעמד
הצדדים.**



איתי ברסלר-גונן, שופט

יואל עדן, שופט

רויטל יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד